

Automotive Innovation Slovakia Survey

Prieskum o výskume, vývoji
a inováciách v automobilovom
priemysle na Slovensku
2016

—

kpmg.sk

Zväz automobilového priemyslu SR
partner prieskumu

SK

Príhovor

Juraj Sinay,

prezident Zväzu automobilového
priemyslu SR

Jedným z faktorov udržateľnosti a konkurencieschopnosti automobilového priemyslu je schopnosť spoločností, predovšetkým zo segmentu subdodávateľov, splniť požiadavky konečných výrobcov tak, aby bol výsledný produkt, teda automobil, vysokokvalitný, a tým aj žiadaný na svetových trhoch.

Meniace sa podmienky v súvislosti s dynamickým rozvojom digitalizácie vo všetkých oblastiach automobilového priemyslu si vyžadujú intenzívne aktivity pri aplikácii výsledkov výskumu a vývoja do reálneho prostredia firiem. Jednou z efektívnych oblastí je aplikácia výstupov výskumu tak na výsledný výrobok, ako aj v rámci výrobných technológií. Na Slovensku sa aplikovaný (priemyselný) výskum v automobilovom priemysle koncentruje predovšetkým vo firmách zo subdodávateľského reťazca.

Zväz automobilového priemyslu Slovenskej republiky (ZAP SR), ako jeden z najvýznamnejších zamestnávateľských zväzov pôsobiach u nás, si je vedomý dôležitosti aplikovaného výskumu a vývoja. Vnímame ho ako strategickú oblasť pre rozvoj slovenskej ekonomiky.

K jednej z jeho ťažiskových oblastí patrí podpora

prostredia pre aplikovaný výskum a rozvoj inovačnej schopnosti podnikov. Reálne vykonávanie týchto činností je zabezpečené prostredníctvom odbornej pracovnej skupiny. Tá je zložená zo zástupcov členských firiem zväzu, predovšetkým takých subjektov, kde je aplikovaný výskum súčasťou rozvojových aktivít.

V súvislosti s prioritizovaním a podporou výskumu a inovácií v členských firmách ZAP SR sa naše aktivity budú rozvíjať tak, aby aj tí, ktorí majú možnosť rozhodovať o smerovaní nášho štátu, mali relevantné podklady na to, aby fakt, že aplikovaný výskum a inovácie sú hnacím motorom ekonomického rozvoja SR boli súčasťou ich rozhodovacích procesov.

Dúfame, že prieskum, ktorého sme partnerom, sa stane dôležitým zdrojom informácií a poznatkov pre nastavenie aktivít zväzu smerom k podpore výskumu, vývoja a inovácií, najmä v dodávateľskom sektore. Získané názory sú pre nás hodnotné a určite ho ocenia aj naši členovia pri uvažovaní nad vplyvom svetových trendov v etablovaných podnikoch automobilového priemyslu na Slovensku.

Vladimír Švač,
riaditeľ Oddelenia inováčného
poradenstva, KPMG na Slovensku

Spoločnosť KPMG na Slovensku pripravila v spolupráci so Zväzom automobilového priemyslu Slovenskej republiky v poradí už druhé vydanie unikátneho prieskumu o stave a smerovaní výskumu, vývoja a inovácií v automobilovom priemysle na Slovensku. Nielen dodávatelia autopriemyslu, ale aj podniky z iných priemyselných odvetví sa čoraz viac zaujímajú nielen o spomínané oblasti, ale aj o to, ako prinášať a zároveň úspešne implementovať netradičné nápady. Z prieskumu vyplynuli zistenia, ktoré nám pomôžu lepšie identifikovať potreby priemyselných firiem, a tým hľadať inováčné riešenia pre konkrétne situácie.

Výsledky ukázali, že dodávateľské firmy musia neustále hľadať talentovaných inžinierov a intenzita tejto potreby každým rokom rastie. Je to výzvou pre firmy na užšiu spoluprácu s univerzitami, aby si dokázali zabezpečiť požadovanú kvalitu a dostatočný počet absolventov. Podľa našich zistení bude potrebné v najbližších 12 mesiacoch nájsť viac ako 260 nových zamestnancov, ktorí sa budú venovať výskumu, vývoju a inováciám vo firmách.

Naštartovanie a ďalšie vedenie inováčnej iniciatívy v podnikoch je aj podľa tohto prieskumu vo veľkej miere na pleciach generálnych alebo výkonných riaditeľov firiem. Ďalším zaujímavým zistením je skutočnosť, že jedným z dôležitých faktorov rozvoja inovácií v podnikoch je vlastné R&D/technologické centrum na Slovensku. Z prieskumu vyplynulo, že takéto centrum má na Slovensku 15 firiem a ďalších 10 firiem ho plánuje zriadiť do 3 rokov. Tento faktor sa zároveň ukázal ako najväčší motivačný faktor pre inovovanie.

Mať priestor pre generovanie a ďalšie formovanie inováčných nápadov, tvorbu prototypov, experimenty,

diskusiu a zdieľanie znalostí sa stáva jedným z kľúčových prvkov rozvoja podnikov. Ten je čoraz viac charakteristickým prvkom moderne sa rozvíjajúcich a manažovaných firiem. Z našich skúseností môžeme skonštatovať, že vytváranie inováčných alebo kreatívne ladených priestorov je fenomén, ktorý sa postupne určite udomáčni aj v priemyselných firmách na Slovensku. Otázkou je len, ako rýchlo a flexibilne zareagujú etablované firmy na tento jeden z najdôležitejších prvkov rozvoja inovácií.

Okrem pozitívnych faktorov ovplyvňujúcich rozvoj inovácií v podnikoch existujú aj bariéry. Prieskum potvrdil naše predpoklady a poznatky, ktoré vyplynuli z organizovania série unikátnych KPMG inováčných workshopov a seminárov. Najväčšou bariérou inovácií v slovenských dodávateľských podnikoch je nedostatok času na inovovanie. Jedným z riešení je vyčleniť na inovácie špecifický systematický čas.

Z výsledkov prieskumu tiež vyplynulo, že v rámci novej spolupráce so startup firmami majú dodávateľské podniky v automobilovom priemysle na Slovensku najväčší záujem o Industry 4.0; digitálnu továreň; robotiku a automatizáciu a vývoj softvérových aplikácií pre priemysel.

Spoločnosť KPMG na Slovensku neustále hľadá inováčné formy, ako byť užitočnejším a hodnotnejším partnerom pre svojich súčasných i budúcich klientov. Iniciatívy, ako napríklad inováčné workshopy a semináre, poradenstvo pre startup firmy, projekt iKid, či tento prieskum sú súčasťou budovania výnimočného prístupu a skvalitňovania služieb a zároveň inšpiráciou a to nielen pre súčasných klientov.

Hlavné zistenia

nových výskumno-vývojových pracovníkov plánujú v najbližších 12 mesiacoch prijať dodávateľské firmy na Slovensku

výskumno-vývojových pracovníkov v súčasnosti pracuje v R&D/technologických centrách v automobilovom priemysle na Slovensku

respondentov sa vyjadrilo, že vlastné R&D/technologické centrum je veľmi dôležitý faktor rozvoja inovácií

respondentov tvrdí, že najväčšou bariérou inovovania je nedostatok času

respondentov plánuje zaviesť špeciálny čas na inovovanie

respondentov plánuje v najbližších dvoch rokoch investovať určité percento z obratu do výskumu, vývoja a inovácií

48%

respondentov tvrdí,
že najdôležitejším motivačným
faktorom je priestor na inovácie
(R&D/technologické centrum alebo
kreatívny priestor)

64%

respondentov sa vyjadrilo,
že kľúčové oblasti pre spoluprácu
so slovenskými startup firmami
sú: robotika a automatizácia,
Industry 4.0, digitálna továreň

Obsah

Príhovor	2
Hlavné zistenia	4
O prieskume	7
Štruktúra respondentov prieskumu	8
Faktory rozvoja inovácií vo firmách	12
Bariéry inovačného úsilia a motivácia	15
Plány pre najbližšie roky	17
Kapacity pre výskum a vývoj	20
Budúcnosť a spolupráca	23

O prieskume

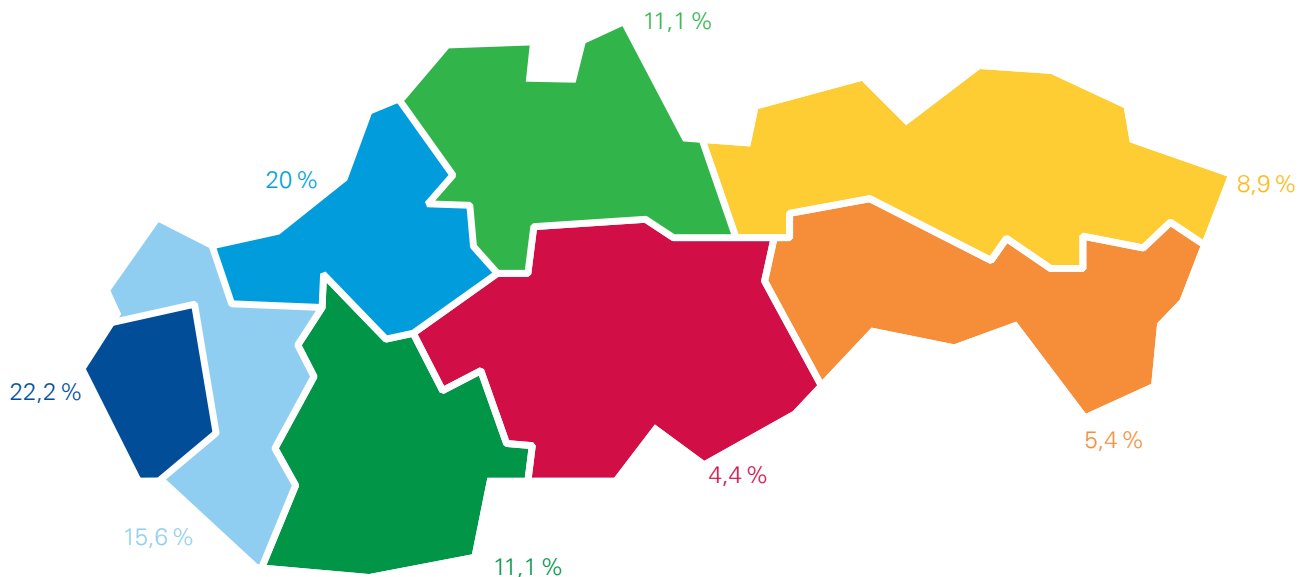
Ciele a metodológia prieskumu

Automotive Innovation Slovakia Survey je druhý ročník prieskumu o výskume, vývoji a inováciách v automobilovom priemysle na Slovensku. Pripravila ho spoločnosť KPMG na Slovensku v spolupráci so Zväzom automobilového priemyslu SR. Prieskum sa realizuje v dvojročných intervaloch, výsledky prvého ročníka boli zverejnené

koncom roka 2014. Cieľom prieskumu bolo získať ucelený pohľad zástupcov spoločností pôsobiacich v automobilovom priemysle na tému výskumu, vývoja a inovácií. Prieskumu sa v priebehu mesiacov august-september 2016 zúčastnilo 53 zástupcov relevantných spoločností pôsobiacich na Slovensku.

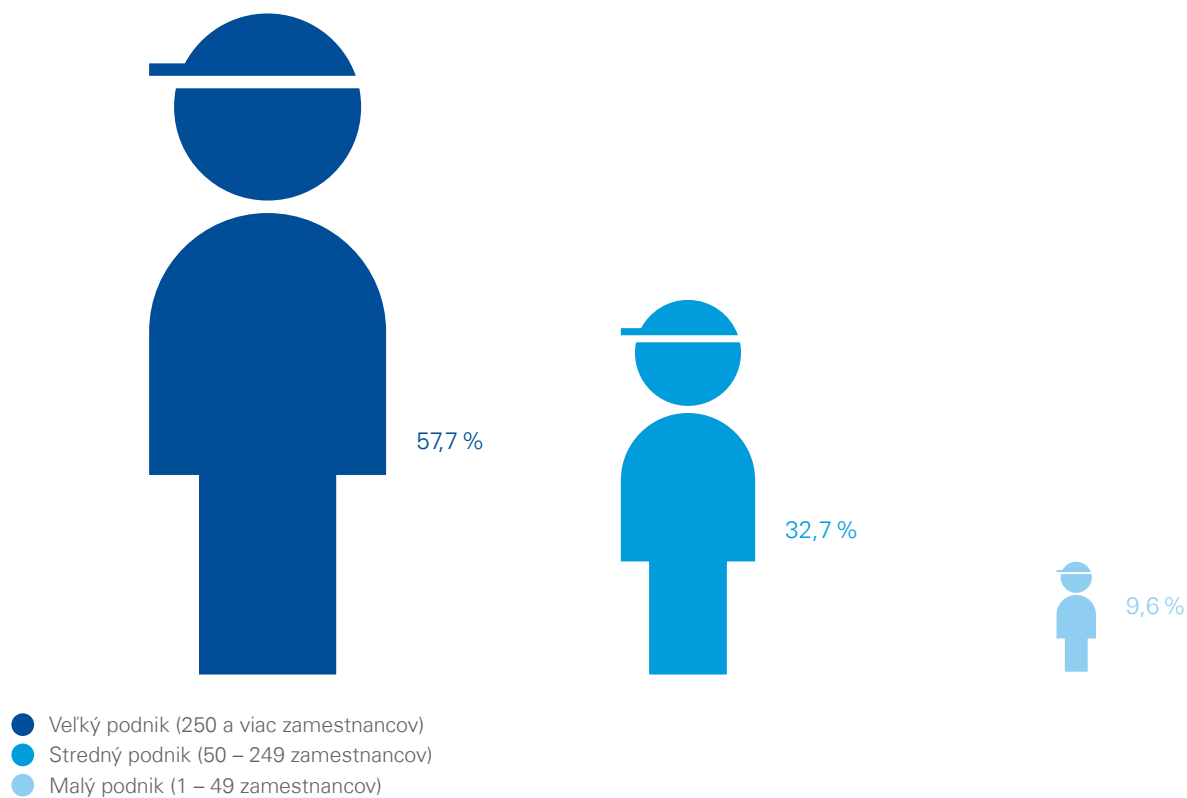
Demografia

Rozloženie respondentov podľa krajov

Štruktúra respondentov prieskumu

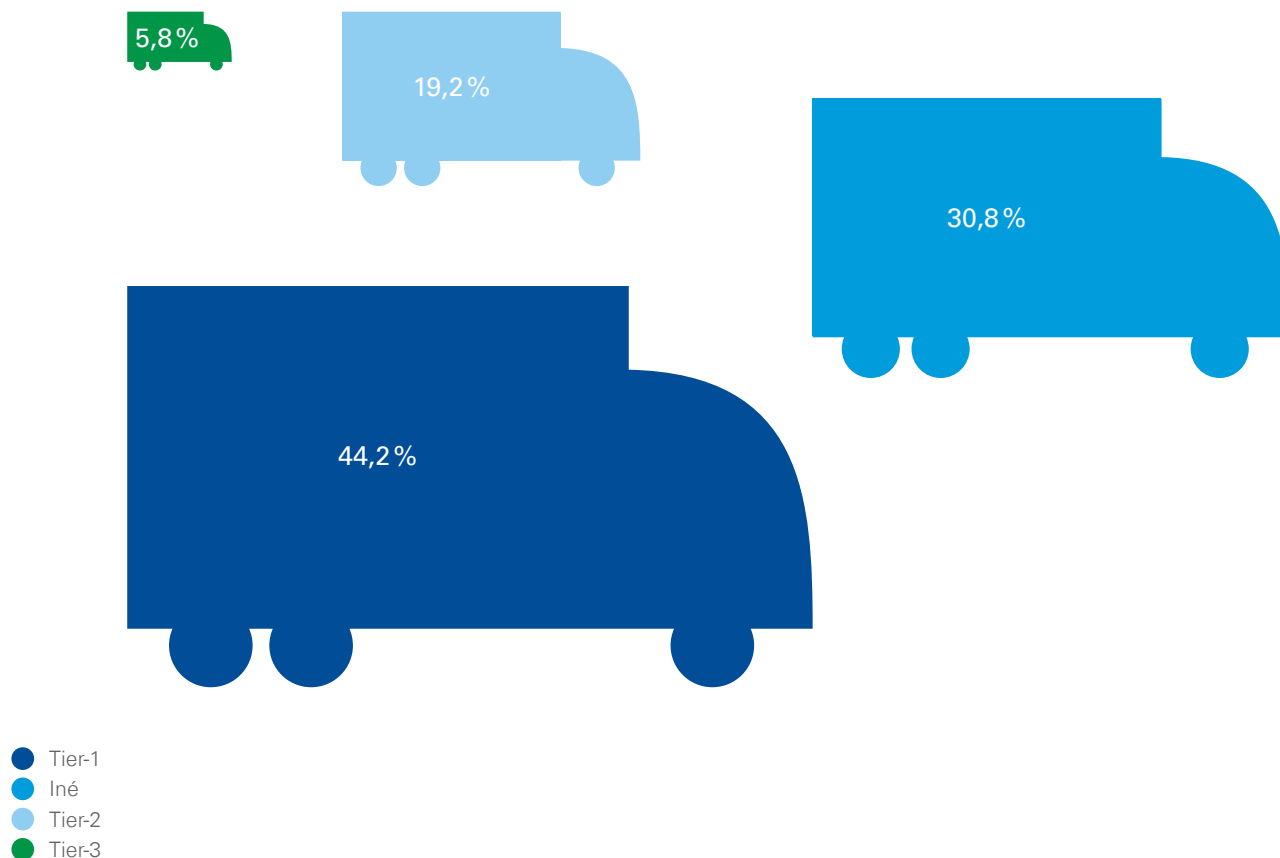
Koľko zamestnancov má vaša firma?

Do akej skupiny dodávateľov v automobilovom priemysle sa radíte?

Prieskumu sa zúčastnili zástupcovia všetkých troch hlavných skupín dodávateľov (Tier-1, Tier-2, Tier-3). Najviac zastúpení boli dodávateľia prvej úrovne – 44 %. Skoro

31 % respondentov sa nezaradilo do žiadnej z hlavných skupín dodávateľov, svoje zatriedenie špecifikovali inak.

„Záujem o výskum a vývoj v automobilovom
priemysle na Slovensku rastie. Podniky sa stále viac
orientujú na vytváranie vlastných manažérskych
modelov riadenia inovácií.“

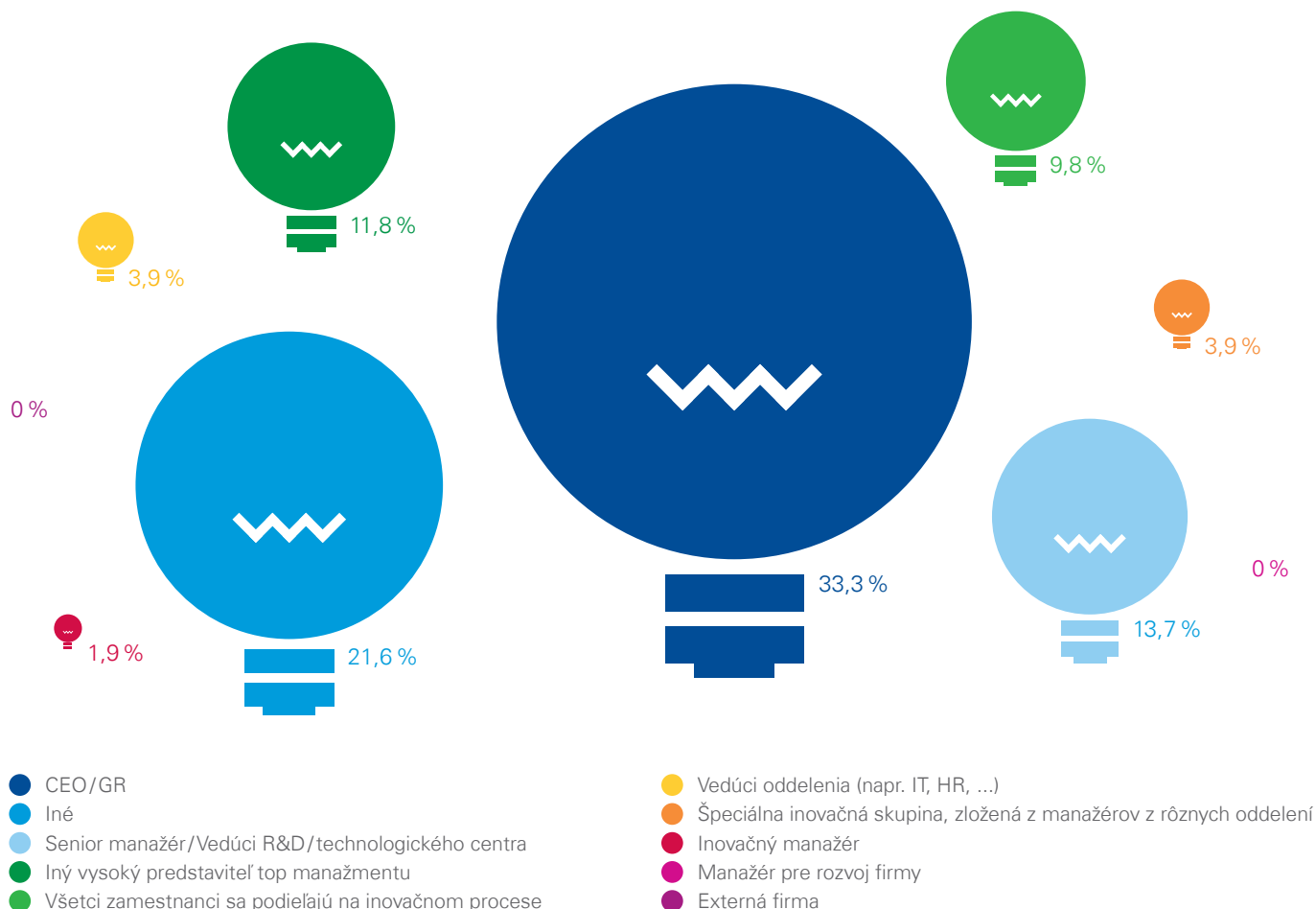
Vladimír Švač

Faktory rozvoja inovácií vo firmách

Kto vo vašej spoločnosti nesie hlavnú zodpovednosť za rozvoj výskumu, vývoja a inovácií?

Na začiatku iniciatív v oblasti rozvoja výskumu, vývoja a inovácií je veľmi dôležité stanoviť si zodpovednú osobu, ktorá sa bude o inovácie vo firme „starat“. Respondenti reagovali na túto otázku rovnako ako pred dvoma rokmi, keď najviac z nich – 33 % uviedlo, že hlavnú zodpovednosť v ich firmách nesie generálny/výkonný riaditeľ. Okrem

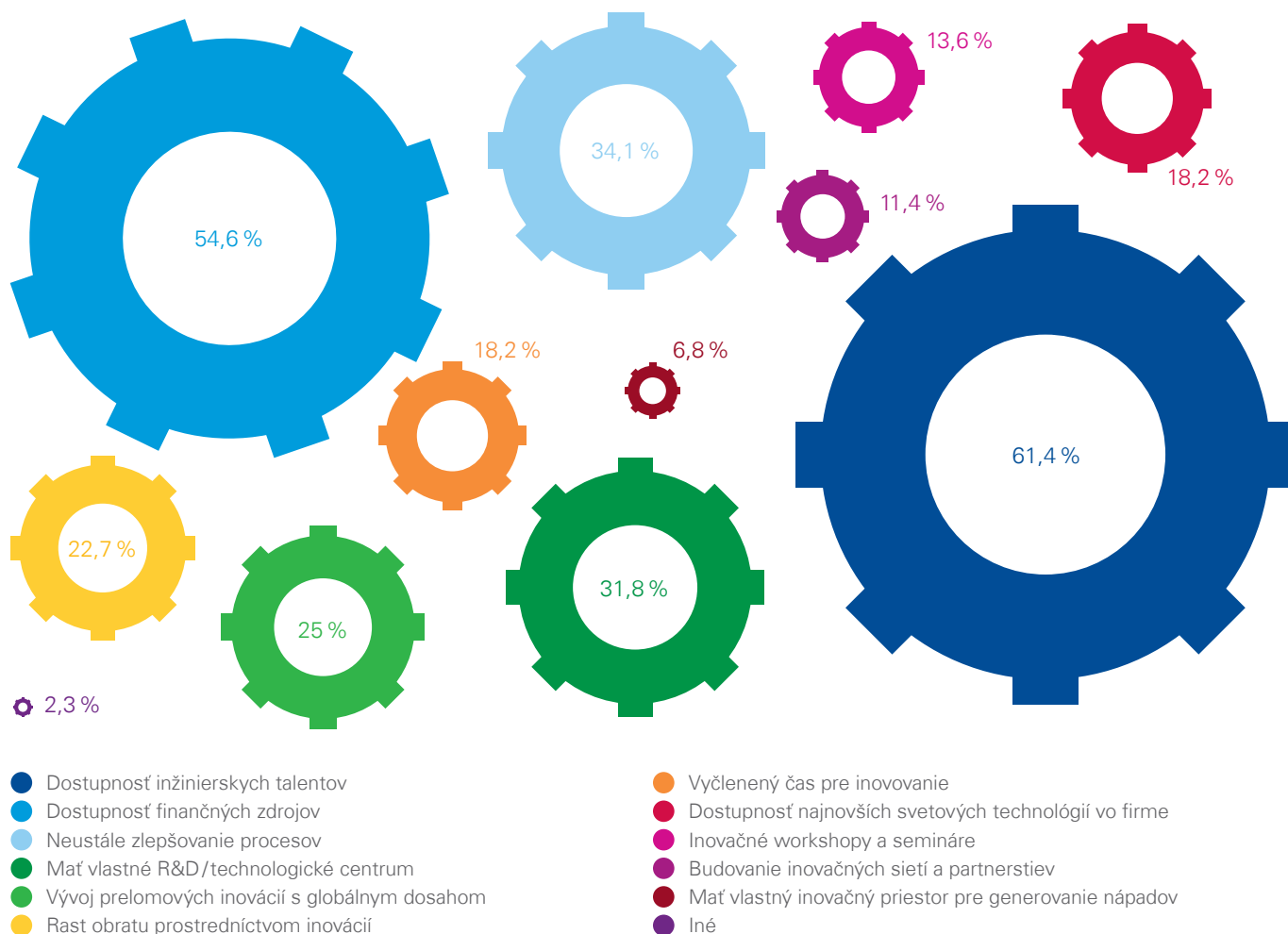
najvyššie postaveného manažéra nesie zodpovednosť za inovácie v 22 % podnikov aj tzv. „iný subjekt“ – často sa uvádza materská spoločnosť. Na treťom mieste sa umiestnil senior manažér, resp. vedúci výskumno-vývojového alebo technologického centra, ktorého menovalo 14 % opýtaných.

Ktoré faktory sú najdôležitejšie pre rozvoj inovácií vo vašej firme? (Vyberte 3 top faktory)

Na rozvoj inovácií vo firme je potrebné kombinovať viacero faktorov. Respondenti nášho prieskumu považujú za najdôležitejší prístup k inžinierskym talentom (61 %), dostupné finančné zdroje na inovovanie (55 %) a schopnosť neustále prinášať drobné zlepšenia vo firme (34 %).

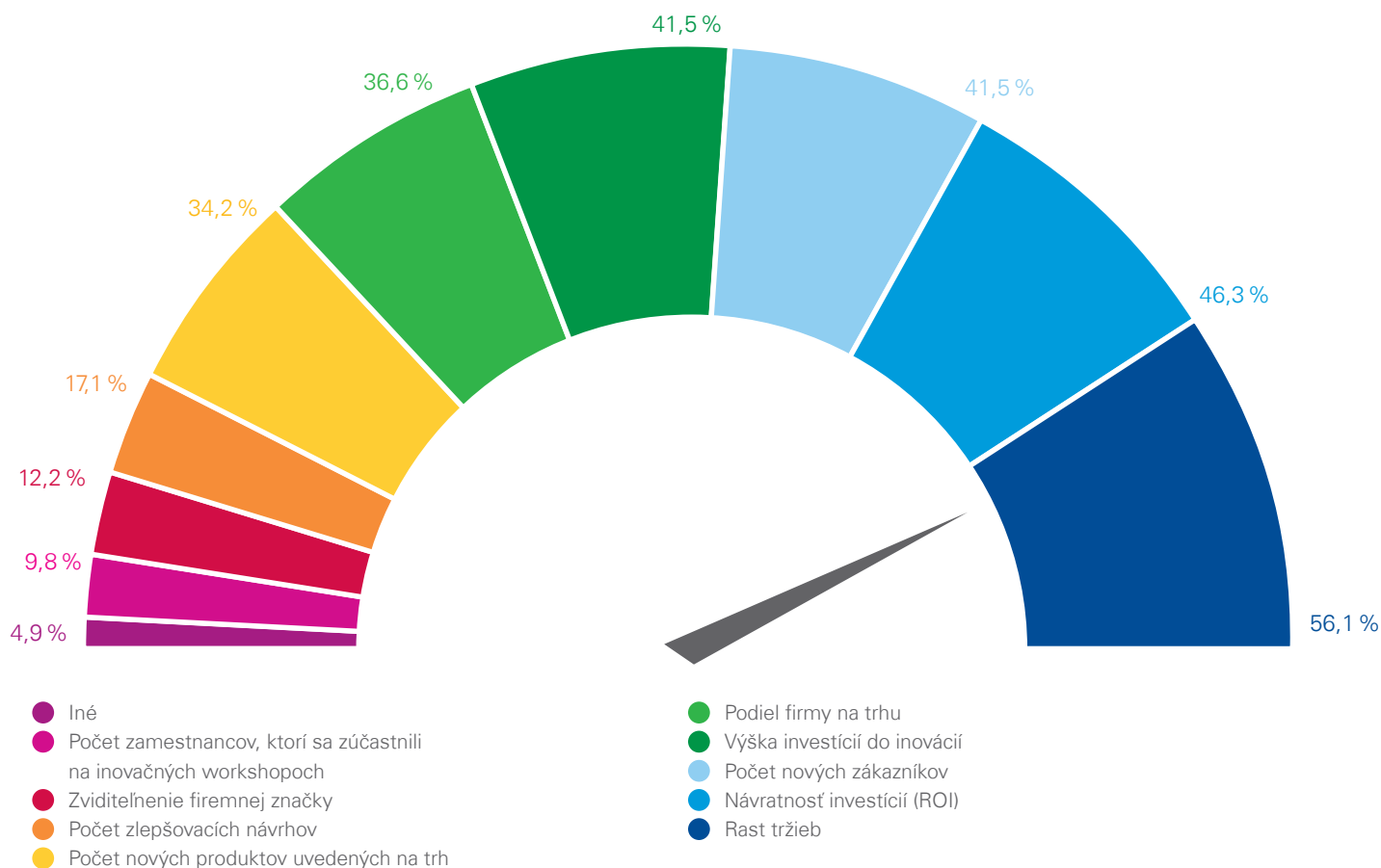
Takmer tretina – 32 % respondentov sa vyjadrilo, že jedným z dôležitých faktorov je vlastné R&D/technologické centrum, kde sa môžu generovať inovácie a uskutočňovať experimenty.

Aké sú hlavné inovačné ukazovatele vo vašej firme, ktoré používate pre meranie hodnoty inovácií? (3 najdôležitejšie ukazovatele)

Ak chceme inovovať, musíme vedieť, akú hodnotu nám vygenerované nápady môžu priniesť. Ešte dôležitejšie je však to, ako sa tieto nápady budú správať v reálnom trhovom prostredí. Podľa opýtaných v prieskume Automotive

Innovation Slovakia Survey sú najdôležitejšími ukazovateľmi merania hodnoty inovácií rast tržieb (56 %), návratnosť investícií (46 %) a počet nových zákazníkov (41 %).

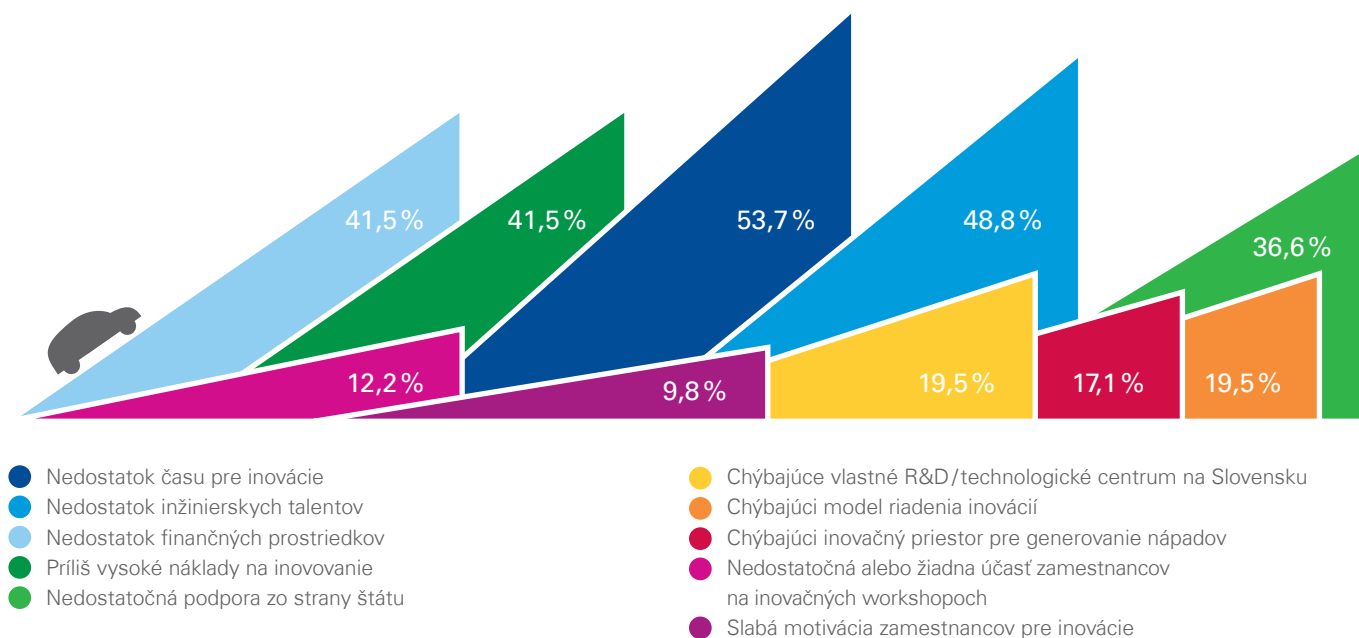

Bariéry inovačného úsilia a motivácia

Aké sú bariéry inovovania vo vašej firme? (3 najväčšie bariéry)

Okrem pozitívnych odoziev na inovačné iniciatívy vo firmách sa stretávame aj s bariérami inovovania. Je dôležité ich identifikovať hneď na začiatku a následne eliminovať, aby sa čo najmenej alebo vôbec neopakovali. Podľa vyjadrení respondentov sú najväčšími bariérami inovovania

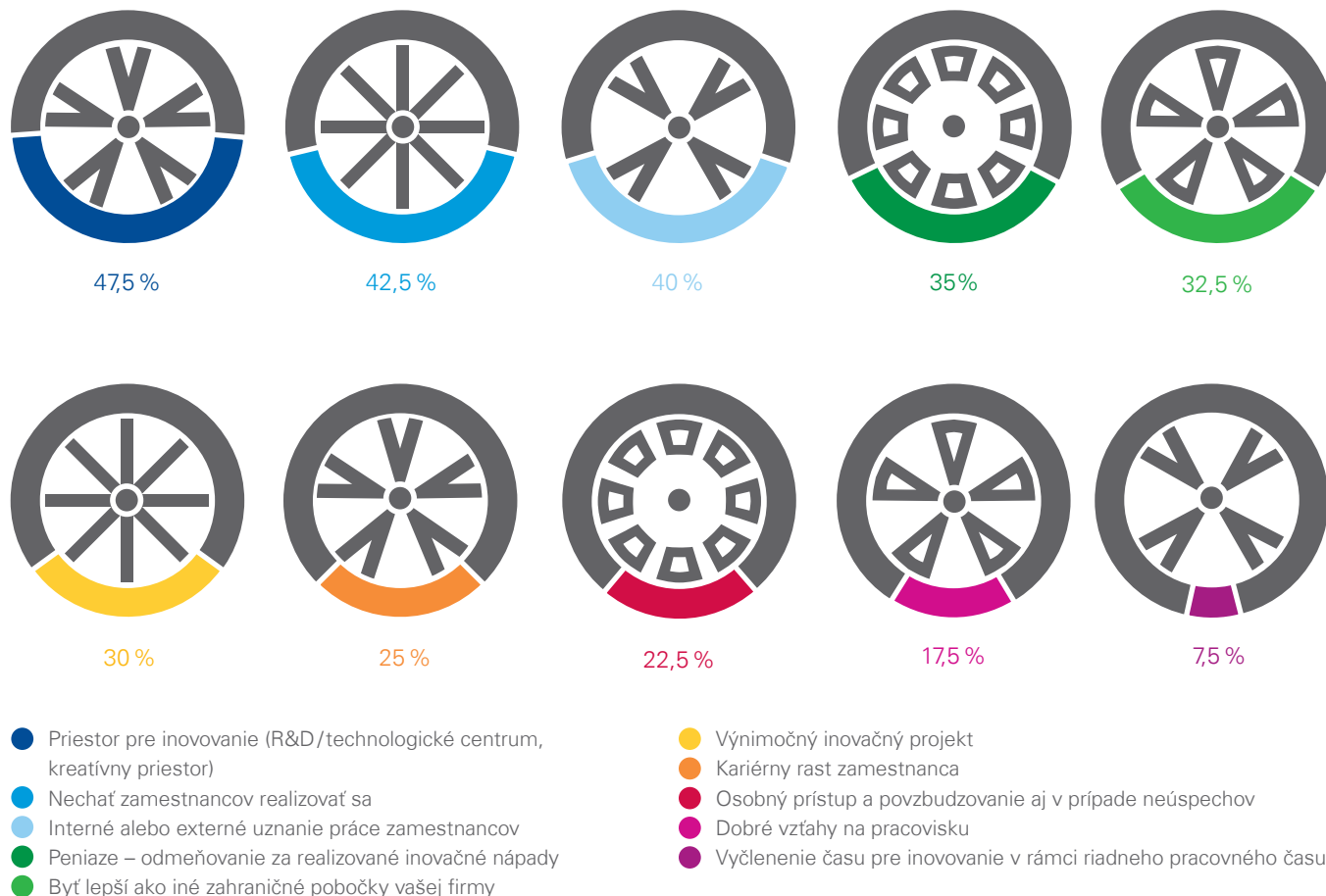
nedostatok času na inovácie (54 %), nedostatok inžinierskych talentov (49 %) a nedostatok finančných prostriedkov spolu s príliš vysokými nákladmi na inovovanie (41 %). Avšak aj tieto bariéry sa dajú prekonať práve novými inovatívnymi spôsobmi riadenia a prístupom k zdrojom.

Aké sú kľúčové motivačné faktory pre inovácie vo vašej firme? (3 najdôležitejšie faktory)

Ak chcú firmy efektívne inovovať, motivácia je veľmi dôležitá. Podľa respondentov nášho prieskumu je najdôležitejším motivačným faktorom priestor na inovácie (R&D/technologické centrum alebo kreatívny priestor), ktoré uviedla takmer polovica – 48 % opýtaných. Na porovnanie – v minulom vydaní prieskumu sa tento faktor

umiestnil na siedmom mieste. V poradí druhým faktorom podporujúcim motiváciu na inovácie je nechať zamestnancov realizovať sa v tvorbe nápadov alebo kreativite (43 %). Tretí najdôležitejší faktor je interné alebo externé uznanie práce zamestnancov, čiže jednoducho povedané – poďakovanie za ich námahu (40 %).

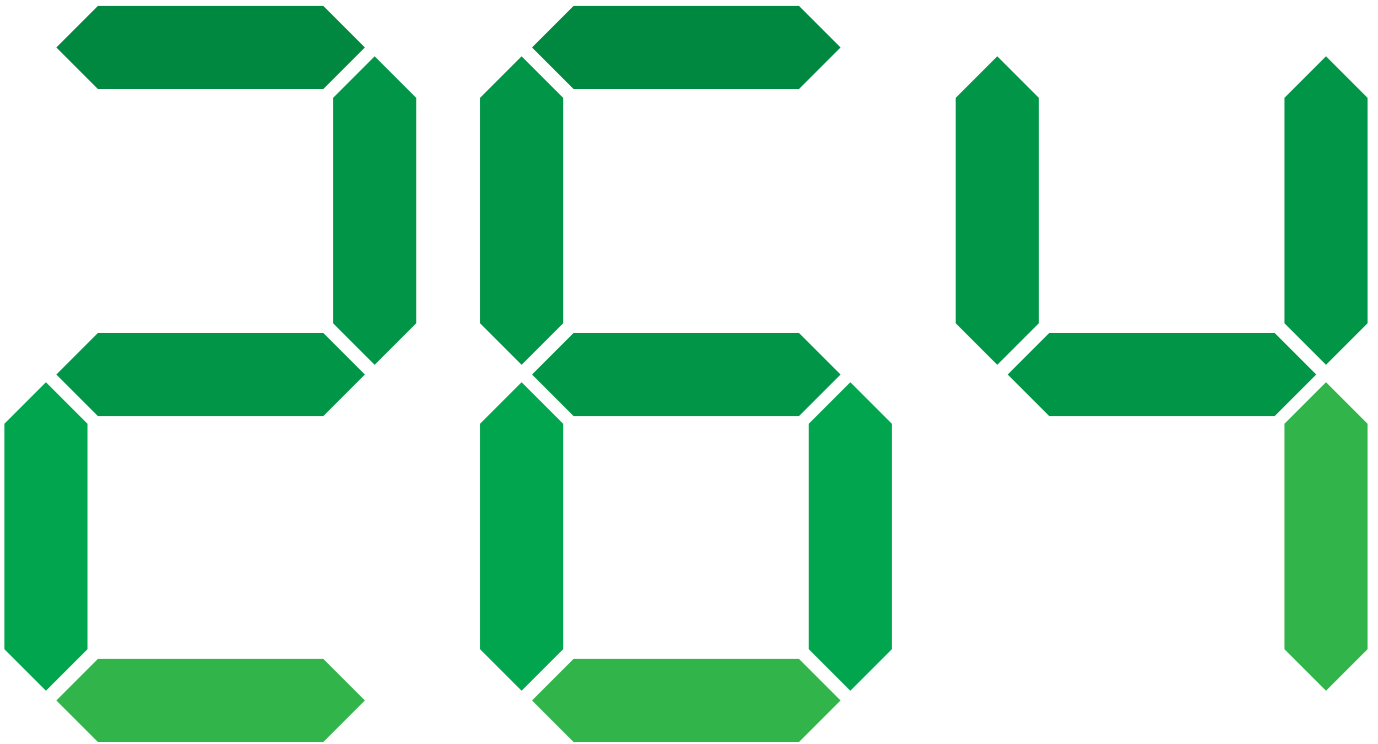

Plány pre najbližšie roky

Koľko ľudí plánujete prijať v najbližších 12 mesiacoch do oblasti výskumu, vývoja a inovácií vo vašej firme?

Kľúčovým momentom pri inovovaní je dostatočné množstvo šikovných ľudí. Práve vhodne zostavené inovačné tímy s kreatívne a inovatívne zmýšľajúcimi ľuďmi budú mať najväčší vplyv na rýchly a flexibilný rozvoj firmy. V naj-

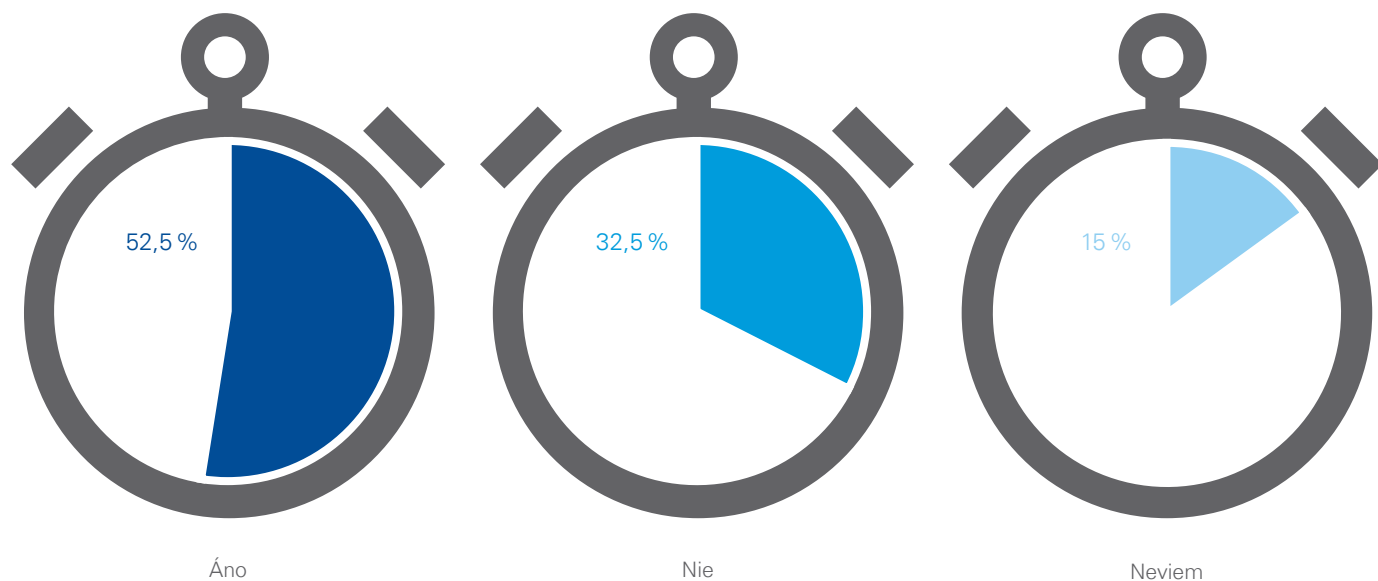
bližších 12 mesiacoch plánujú respondenti nášho prieskumu prijať súhrnne 264 nových zamestnancov do oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Plánuje vaša firma v najbližších 12 mesiacoch vyčleniť špeciálny čas pre inovovanie? (napr. 2 hodiny mesačne apod.)?

Práve nedostatok času je najväčšou bariérou inovovania vo firmách. Jedným z riešení, ako ju eliminovať, je vyčleniť špeciálny čas na inovácie. V najbližších 12 mesiacoch plá-

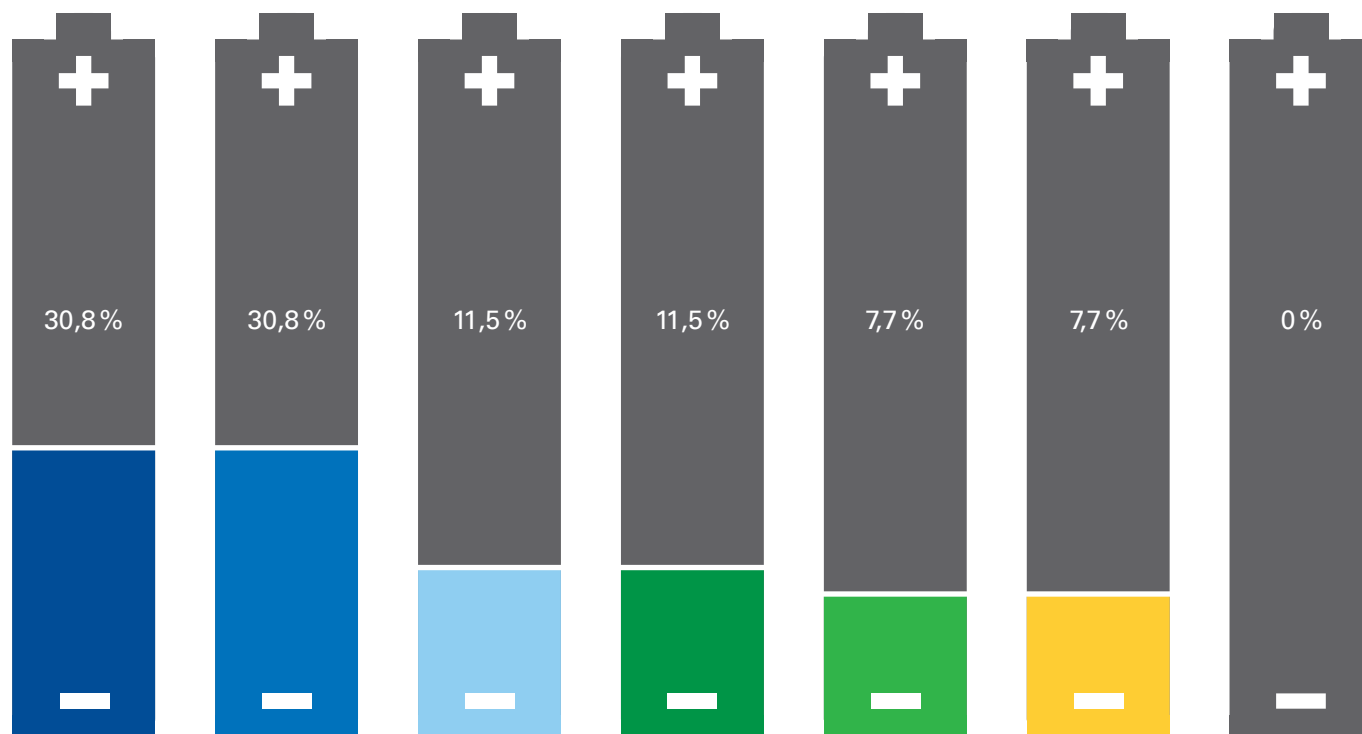
nuje takýto čas vyčleniť 52,5 % firiem, ktoré zodpovedali túto otázku.

Koľko finančných prostriedkov plánuje vaša firma investovať do výskumu, vývoja a inovácií na Slovensku v najbližších 2 rokoch? (% z obratu)

Takmer tretina – 31 % firiem plánuje investovať v nadchádzajúcich dvoch rokoch 2 – 3 % zo svojho obratu do výskumu, vývoja a inovácií. Skoro 12% firiem plánuje investovať 4 – 5 % z obratu a necelých 8 % firiem je

prípravených investovať do výskumu, vývoja a inovácií viac než 10 % z obratu. Celkovo až 70 % firiem plánuje v najbližších dvoch rokoch investovať určité percento z obratu do výskumu, vývoja a inovácií.

- Neviem
- 2 – 3 %
- 4 – 5 %
- 6 – 10 %

- Viac ako 10 %
- 0 – 1 %
- Neplánujeme investovať

Kapacity pre výskum a vývoj

Má vaša firma vlastné R&D / technologické centrum na Slovensku?

Mať vlastný priestor na inovácie alebo dokonca R&D/technologické centrum je veľká výsada, ale zároveň aj výzva. V tohtoročnom prieskume 15 firiem uviedlo, že disponujú technologickým centrom na Slovensku.

V týchto 15 centrách pracuje celkovo 1 470 zamestnancov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Ďalších 10 firiem uviedlo, že plánuje v najbližších 3 rokoch zriadiť vlastné R&D/technologické centrum na Slovensku.

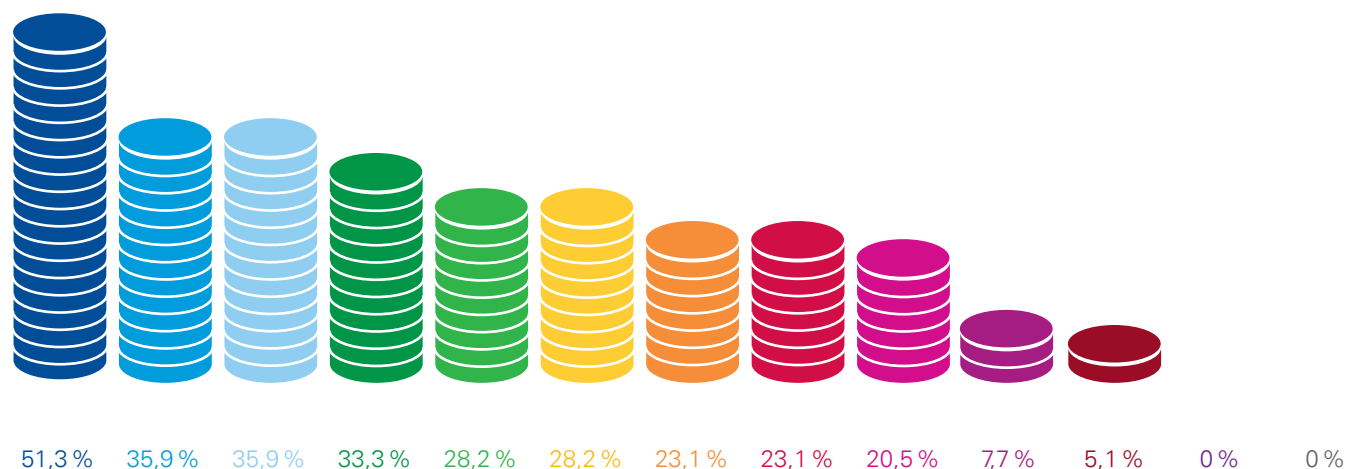

- Áno
- Nie, a ani neplánujeme zriadiť R&D/technologické centrum
- Nie, ale plánujeme zriadiť R&D/technologické centrum do 3 rokov

Čo dokáže presvedčiť vašu materskú spoločnosť alebo vedenie vašej firmy (ak ste slovenská firma), aby investovala do oblasti výskumu, vývoja a inovácií? (3 najdôležitejšie kritériá)

Investície do inovácií sú investície do budúcnosti firmy. Avšak investičné plány si vyžadujú precíznu analýzu a prehodnotenie viacerých atribútov. Medzi najdôležitejšie kritériá v prospech takejto investície naši respondenti

zaradili: dostupnosť vysokokvalifikovanej pracovnej sily (51 %), garancia trvácnosti projektu a podpora zo strany štátu (36 %) a výnimočný, vizionársky projekt v oblasti výskumu, vývoja a inovácií (33 %).

● Dostupnosť vysokokvalifikovanej pracovnej sily

● Podpora zo strany štátu

● Garancia dlhodobosti projektu a využitia investícií

● Výnimočný vizionársky projekt

● Zmeny na trhu

● Dobré referencie etablovanej firmy voči centrále

● Zanietenosť vedenia našej firmy pre výskum a vývoj

● Konkurenčné náklady na výskum a vývoj na Slovensku

● Vytvorenie partnerstiev s univerzitami

● Prítomnosť iných zahraničných R&D centier na Slovensku

● Iné

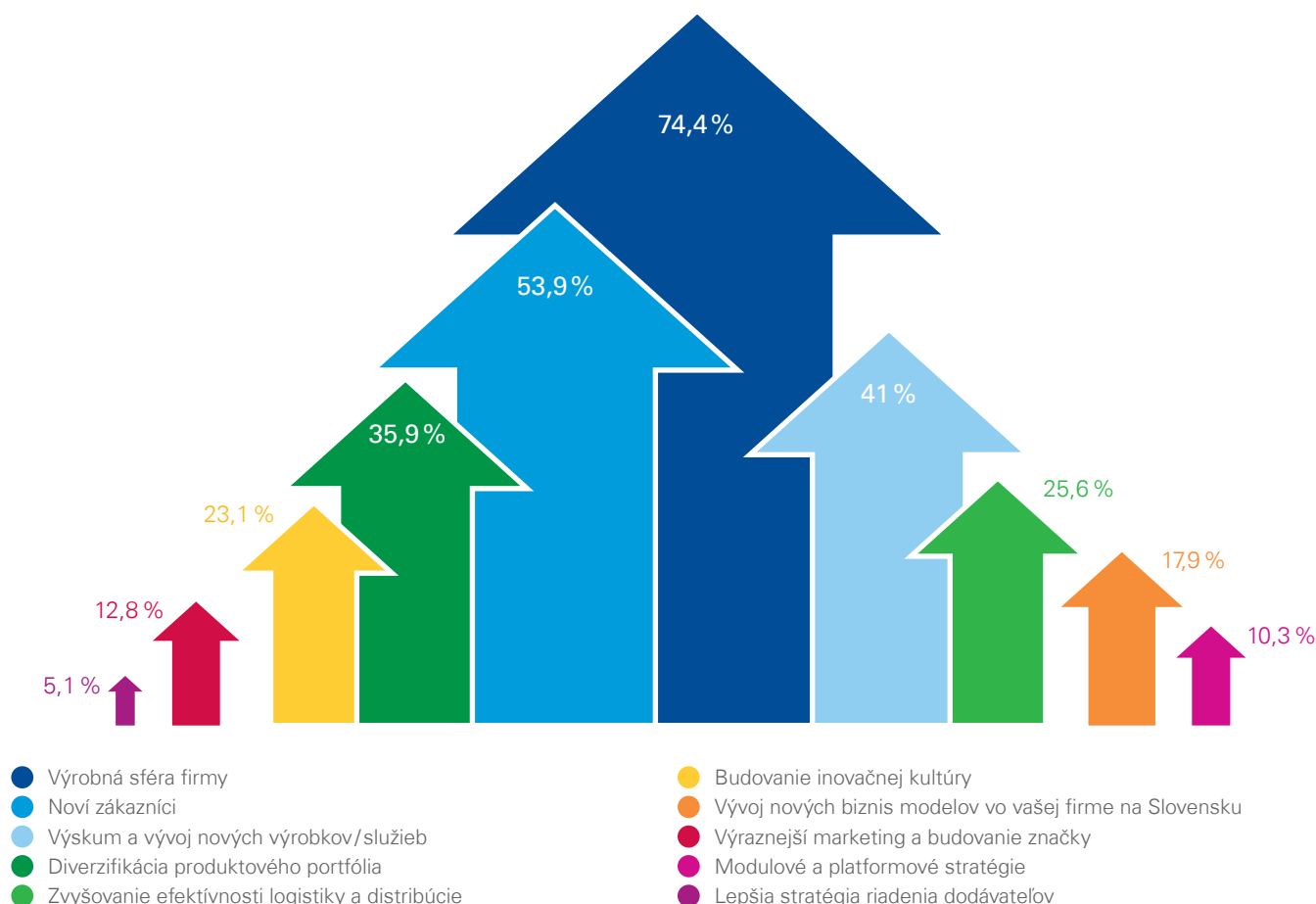
● Nie je relevantné, sme slovenská firma

● Pomoc externej firmy pri presvedčovaní materskej spoločnosti investovať do výskumu a vývoja

Ktoré z nasledujúcich elementov významne prispievajú k celkovému rastu profitu vo vašej firme na Slovensku v najbližších 12 mesiacoch? (3 najdôležitejšie elementy)

Až 74 % respondentov sa vyjadrilo, že najdôležitejší element pre rast profitu firmy je výrobná sféra. Druhým elementom sú noví zákazníci (54 %) a tretím výskum a vývoj nových výrobkov/služieb (41 %). Tieto elementy pokladali respondenti za najdôležitejšie aj v prvom vydaní tohto prieskumu pred dvoma rokmi. Spomínané elementy sú v podstate odrazom súčasnej štruktúry automobilového

priemyslu na Slovensku. Slovensko disponuje značným množstvom výrobných, respektíve montážnych závodov, ktoré musia neustále hľadať nových zákazníkov na svetových trhoch. Pozitívom je, že výskum a vývoj nových výrobkov/služieb je odrazom nutnej potreby inovovať aj v prípade výrobných závodov.

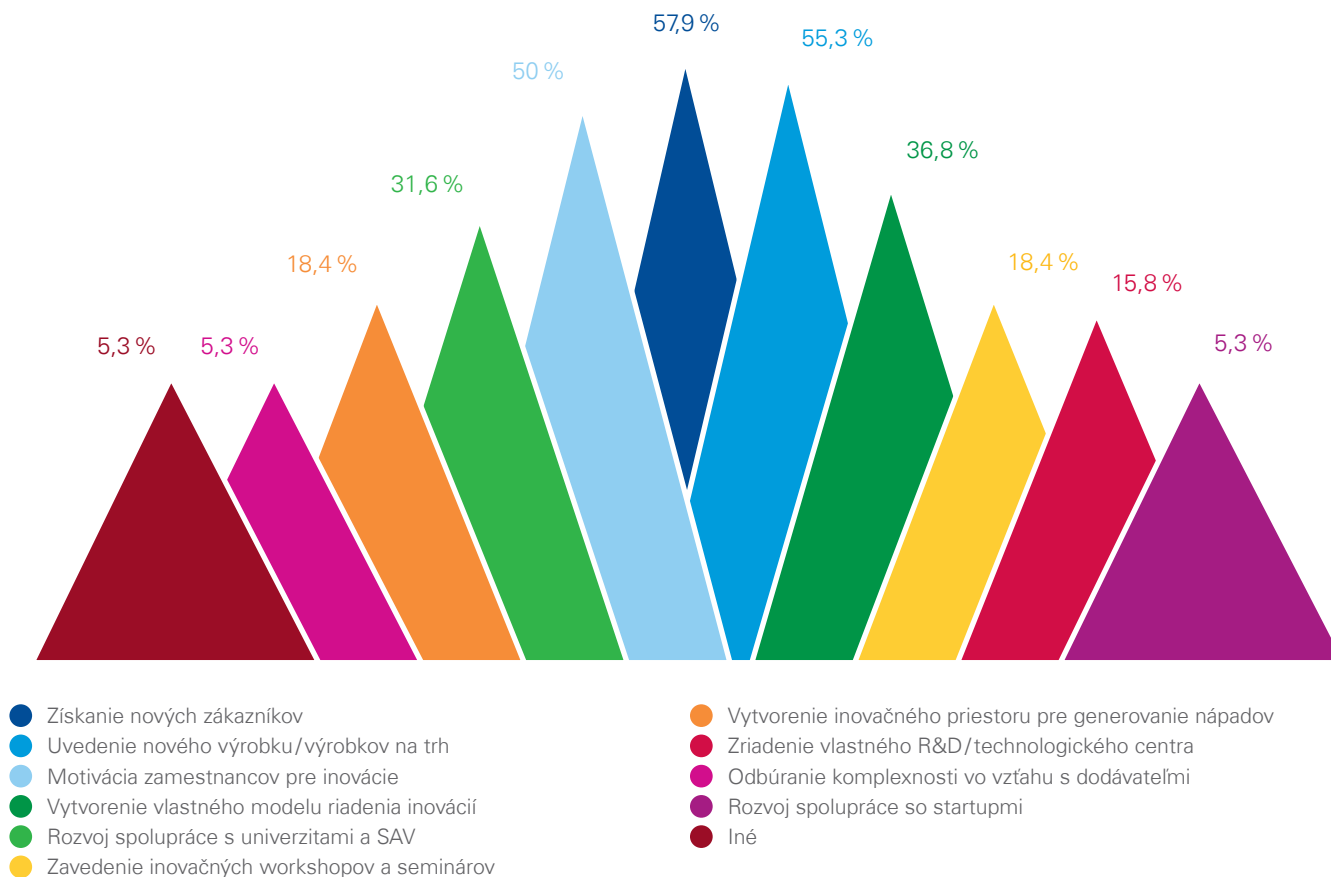

Budúcnosť a spolupráca

Aké sú 3 najdôležitejšie inovačné výzvy pre vašu firmu na Slovensku pre najbližších 12 mesiacov?

Získavanie nových zákazníkov je náročná úloha a zároveň najväčšia výzva pre našich respondentov na najbližších 12 mesiacov. Až 58 % opýtaných sa vyjadrilo, že potrebujú generovať nový biznis práve z dôvodu získavania nových zákazníkov. V prvej trojici výziev sa umiestnili aj uvedenie

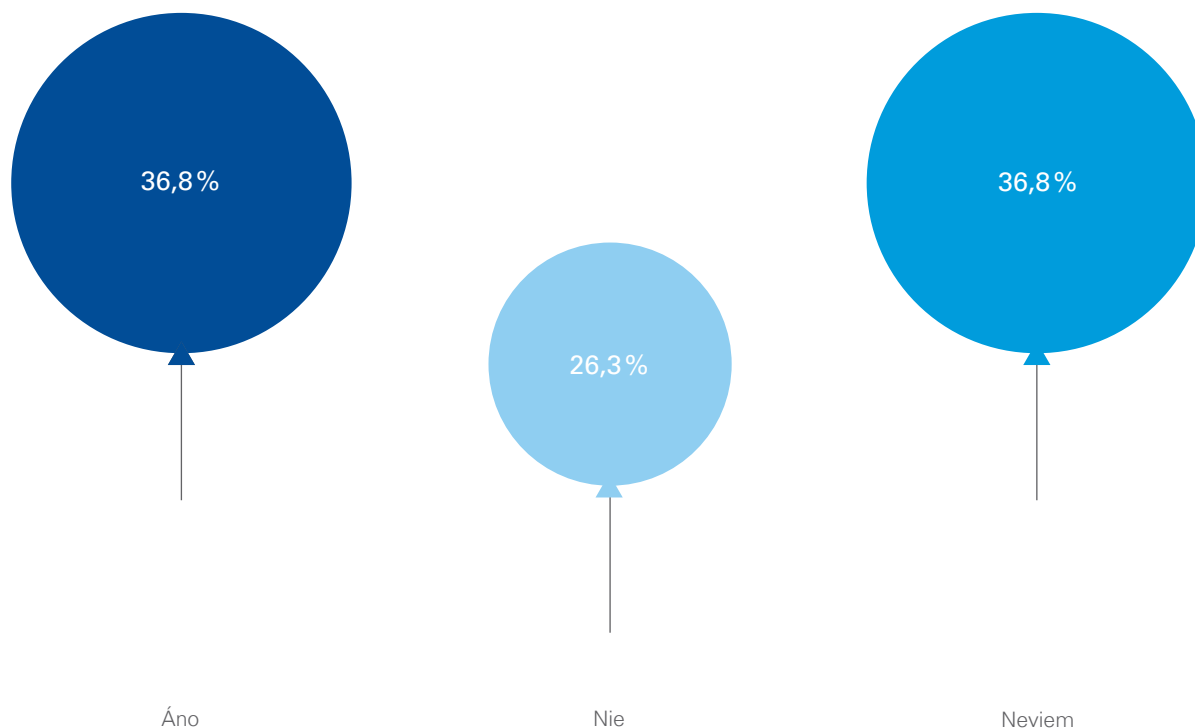
nového výrobku/služby na trh (55 %) a motivácia zamestnancov pre inovácie (50 %). V popredí rezonuje taktiež potreba vytvoriť si svoj vlastný model riadenia inovácií v podniku, ktorú uviedlo 37 % opýtaných.

Existuje záujem vašej firmy o spoluprácu so slovenskými startup firmami?

Trend vzniku nových technologických firiem je stále aktuálny a v súčasnosti aj veľmi populárny. Otázkou ostáva, ako je možné prepojiť novovznikajúce technologické firmy s etablovanými priemyselnými firmami na Slovensku. Toto prepojenie môže byť príležitosťou na vytvorenie nových foriem biznisu, ale aj na vývoj nových produktov alebo

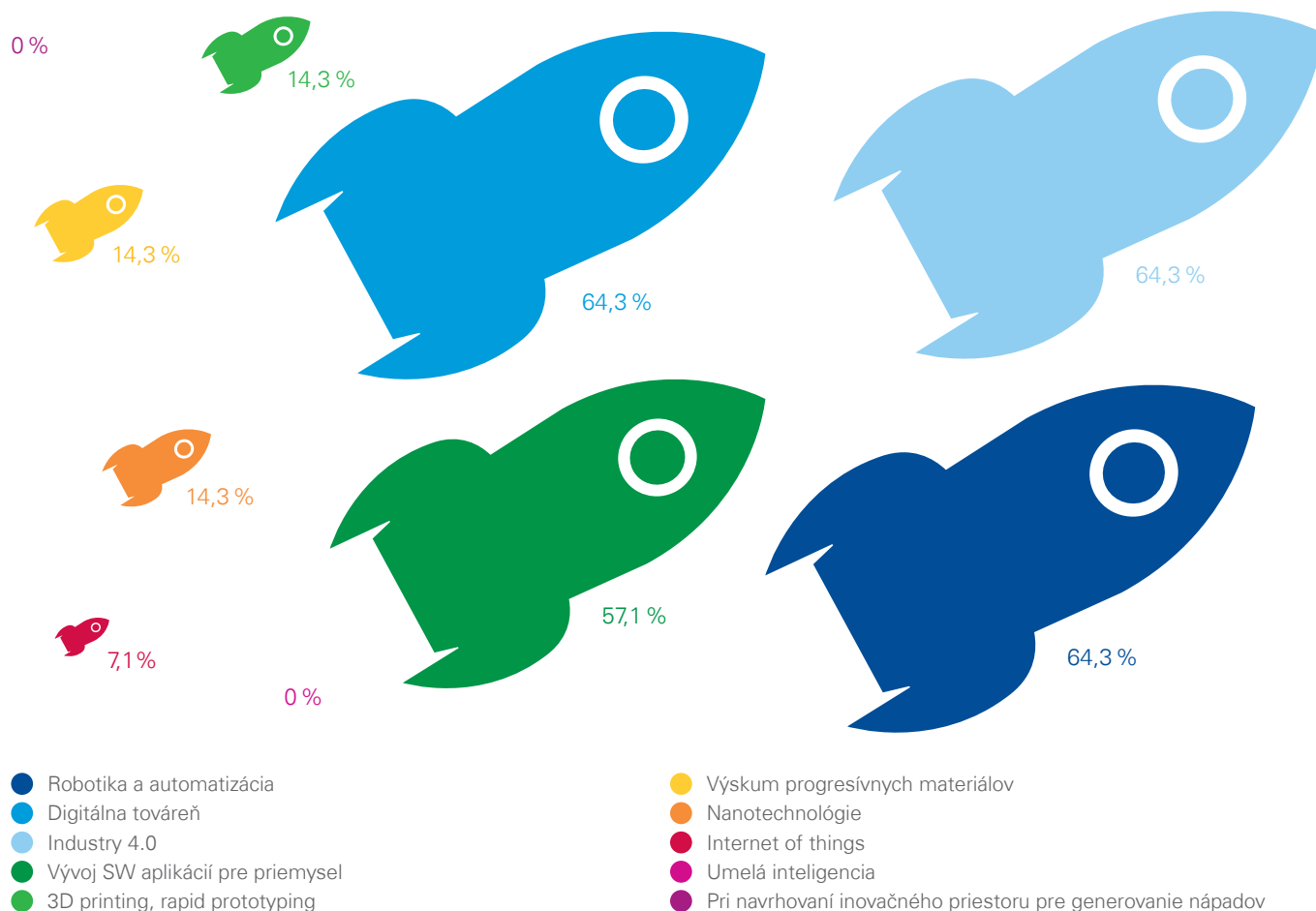
služieb. Spomedzi našich respondentov sa 14 firiem vyjadrilo, že majú záujem o spoluprácu so slovenskými technologickými startup firmami. Ďalších 14 firiem sa k tejto otázke nevedelo vyjadriť. Môže to byť príležitosť na hľadanie spoločných prienikov s etablovanými priemyselnými firmami.

V akej oblasti by ste mali záujem o spoluprácu so startupmi? (3 najdôležitejšie oblasti)

Odpovede našich respondentov ukázali, že pri spolupráci so startup firmami považujú zástupcovia etablovaných podnikov za najdôležitejšie nasledovné oblasti: robotika

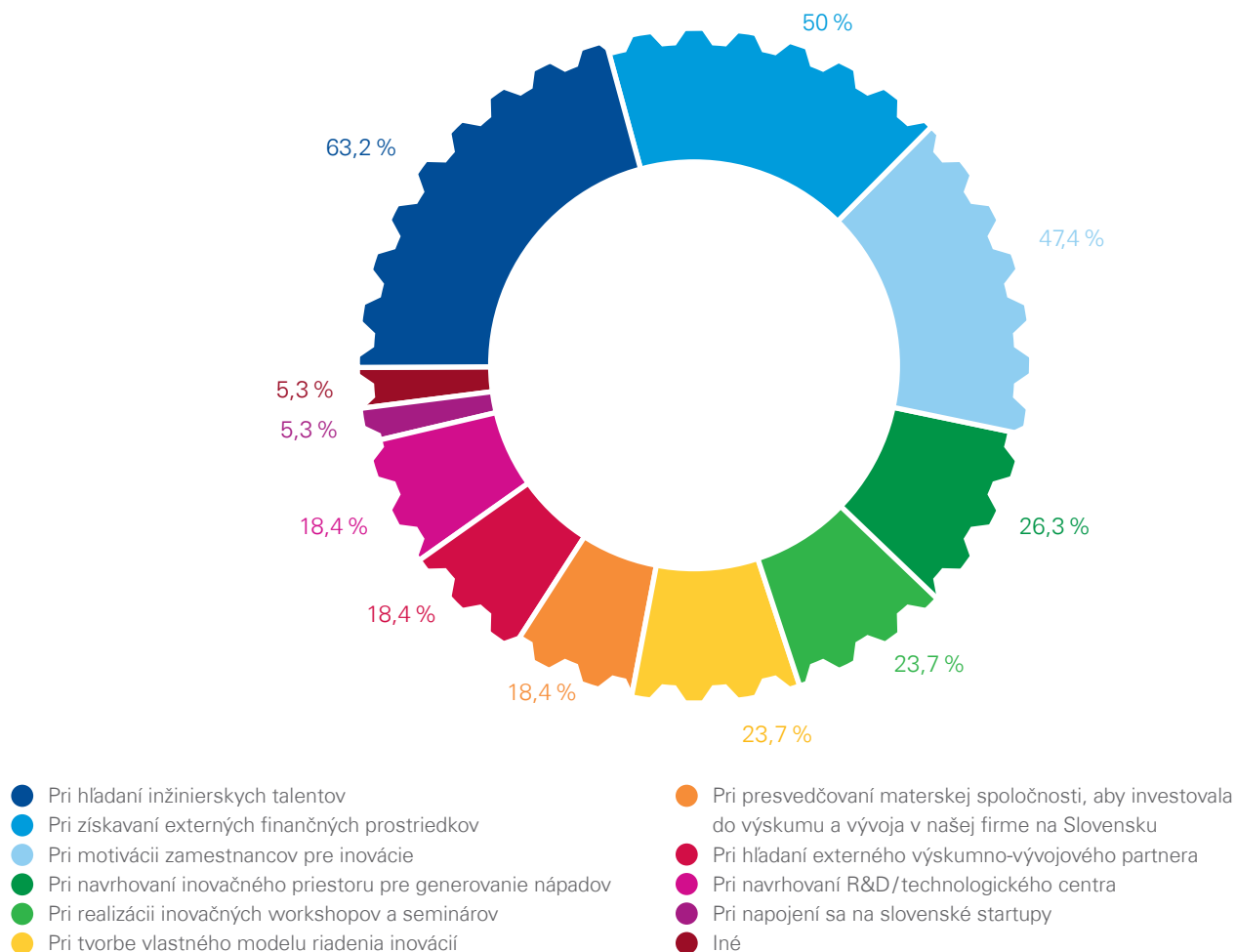
a automatizácia (64 %), Industry 4.0 (64 %), digitálna tovareň (64 %) a vývoj softvérových aplikácií pre priemysel (57 %).

Ak by ste mali záujem o rozvoj inovácií vo vašej firme, v čom by ste potrebovali najviac pomôcť? (3 najdôležitejšie oblasti)

Ako sme už spomínali, jednou z najdôležitejších oblastí rozvoja inovácií vo firme sú inžinierske talenty. Bez kvalitných, kreatívnych a inovatívne uvažujúcich zamestnancov sa inovácie robia veľmi ťažko. Takmer dve tretiny – 63 % našich respondentov preto potrebuje pomôcť práve s touto oblasťou. Ďalšia oblasť, kde rovná polovica

našich respondentov hľadá pomoc je získavanie externých finančných prostriedkov na inovácie. Tretia najdôležitejšia oblasť je motivácia zamestnancov, aby inovovali a prinášali unikátne netradičné nápady a zároveň ich aj realizovali. Tento faktor uviedlo 47 % opýtaných.

Kontakt

Kenneth Ryan

Riadiaci partner

T: +421 2 59984 111

E: kennethryan@kpmg.sk

Vladimír Švač

Riaditeľ Oddelenia inovačného
poradenstva

T: +421 2 59984 492

E: vsvac@kpmg.sk

Automotive Innovation Slovakia Survey 2016

je jediný prieskum svojho druhu na Slovensku

Prieskum pripravil a spracoval: Vladimír Švač

Editorka: Ľubomíra Mardiaková

KPMG Slovensko spol. s r.o.

Dvořákovo nábrežie 10

811 02 Bratislava

Žriedlová 12-14

040 01 Košice

T: + 421 2 5998 4111

F: + 421 2 5998 4222

E: kpmg@kpmg.sk

kpmg.sk

© 2016 KPMG Slovensko spol. s r.o., slovenská spoločnosť s ručením obmedzeným a člen KPMG, siete nezávislých firiem pridružených ku KPMG International Cooperative, právnickej osobe registrovanej vo Švajčiarsku. Všetky práva vyhradené. Vytlačené na Slovensku.